

การออกแบบเลขณศิลป์สิ่งแวดล้อมที่แสดงอัตลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ สีบศิริ แซ่ลี^{1*}

The Environmental Graphic Design for Kalasin Province's Identity Presentation

Suebsiri Saelee^{1*}

^{1*} อาจารย์ประจำสาขาสีอนฤมิต คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{1*} lecturer, Department of New Media, Faculty of Informatics, Mahasarakham University

*Corresponding author E-mail address: SuebsiriSaelee@Gmail.com

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ที่เหมาะสม เข้ากับสถานที่ท่องเที่ยวและในจังหวัดกาฬสินธุ์ 2) เพื่อแก้ไขปรับปรุง รูปแบบป้ายสัญลักษณ์เดิมและสร้างอัตลักษณ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวและในจังหวัดกาฬสินธุ์ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อป้ายสัญลักษณ์ที่แสดงอัตลักษณ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวและในจังหวัดกาฬสินธุ์ แนวทางการศึกษาหาารูปแบบของการออกแบบเลขณศิลป์สิ่งแวดล้อมที่แสดงอัตลักษณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ ระบบป้ายสัญลักษณ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปะและวัฒนธรรม มีวิธีวิจัยโดยการศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลภาคเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้อมูลภาคสนามโดยการใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยว และทำการออกแบบสรุปผล ตลอดจนได้มีการประเมินผลงานออกแบบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผลงานให้มีความสมบูรณ์ ผลงานวิจัยสามารถสรุปออกมาเป็นผลงานออกแบบได้ดังนี้ ชุดระบบป้ายสัญลักษณ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม 1) ป้ายประดับตกแต่งและสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ 2) ป้ายบอกชื่อซอย 3) ป้ายบอกทิศทาง 4) ป้ายแผนที่ 5) ป้ายบอกรายละเอียด 6) ป้ายบอกชื่อนถนน 7) ป้ายบอกตำแหน่งสถานที่ โดยทั้งหมดมีความสวยงาม สอดคล้องกลมกลืนและสื่อความหมายเป็นที่ง่ายแก่ผู้ใช้งานหากสามารถนำงานออกแบบเลขณศิลป์เพื่อแสดงอัตลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ มาพัฒนาและเป็นต้นแบบเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและอาจพัฒนาต่อไปเป็นคู่มือการใช้งานอัตลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้บุคลากรขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดหรือกลุ่มเจ้าของธุรกิจประเภทต่างๆ สามารถเข้าใจได้โดยง่าย และสามารถสื่อสารในเรื่องการออกแบบได้ตรงกัน ไม่ซับซ้อนโดยคำนึงถึงการใช้งานเป็นหลัก ซึ่งคาดว่าจะส่งผลถึง การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี สร้างความน่าเชื่อถือให้กับจังหวัดและยังสามารถพัฒนาไปสู่เศรษฐกิจในด้านต่างๆ ของจังหวัดได้

คำสำคัญ : เลขณศิลป์ สัญลักษณ์ อัตลักษณ์

ABSTRACT

This study aimed at 1) exploring the guidance of designing the graphic design that suitably promotes the tourist attractions in Kalasin province; 2) modifying the old sign formats and create the identity for the tourist attractions in target area; 3) evaluating the tourist's satisfaction toward the signs presenting the identities of the tourist attractions and the province. In exploring the graphic design that effectively presents the identity of Kalasin province and the sign system to promote the cultural and art tourist attractions, the researcher studied and collected the data from the related documents and research papers from the fieldworks. The data was taken from the questionnaires completed by the tourists and summarized to create the graphic design format. This format was firmly verified by the experts and the academics in the concerned areas and it was finally developed and resulted as the complete format. The finding can be concluded that a set of the sign system presenting the art and cultural tourist attractions should consist of:

1) decorative sign and printed media; 2) street sign; 3) direction sign; 4) mapping sign; 5) information sign; 6) signs with street's name; and 7) location-pointing sign. These signs should be designed with attractive details which is well-blended with the surroundings and clearly understandable for the tourists. Hopefully, the graphic design presenting Kalasin province's identity can be developed more and used as the model for designing the tourist attraction signs. This also can be applied to create the guidebook for promoting the identity of Kalasin province which is broadly understandable and meaningful for the personnel in the provincial organizations or business owners. This graphic design is effectively communicating and easy for use that can promote the positive image and trust in the province as well as implemented to encourage the provincial economy system in different contexts.

Keywords: graphic design sign identity

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของหลายๆ ประเทศและมีการเติบโตขึ้นอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง การจัดการที่เป็นระบบมากขึ้นและพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่อันเป็นผลจากความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยีด้านคมนาคมและโทรคมนาคม ซึ่งรวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ความสะดวกและรวดเร็ว

การบอกข้อมูลถือเป็นสิ่งที่สำคัญ ที่จะสามารถช่วยอธิบายถึงความสำคัญของสถานที่ ที่ให้นักท่องเที่ยวเกิดความมีส่วนร่วม และได้ความรู้ในการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เลขศิลป์สิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือที่ช่วยอธิบายความสำคัญของสถานที่แต่ละแห่ง ช่วยนำทางในการเดินทางท่องเที่ยว สร้างบรรยากาศและส่งเสริมเอกลักษณ์ทางกายภาพในสถานที่นั้น ๆ เลขศิลป์สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันของแต่ละจังหวัดแต่ละแห่งไม่เพียงพอต่อการแสดงข้อมูลเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ครบถ้วนชัดเจน ประเด็นเช่น การใช้งานไม่มีความเป็นเอกภาพ ไม่เป็นไปในรูปแบบเดียวกันทั้งหมด และมักจะมีป้ายจากหน่วยงานอื่นมาปะปนอยู่ในบริเวณป้ายสัญลักษณ์ทำให้ไม่สามารถแสดงข้อมูลของสถานที่นั้นให้เป็นอย่างมีระบบ ด้านวัสดุและรูปแบบของการนำไปใช้งาน ไม่สามารถตอบสนองความต้องการข้อมูลของนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากบริเวณจุดติดตั้งไม่เหมาะสมกับทัศนียภาพรอบบริเวณ วัสดุที่นำมาใช้ในสถานที่บางแห่งเกิดการเลือนลาง จากการติดตั้งกลางแจ้ง ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความสะดวกในการรับข้อมูล เลขศิลป์สิ่งแวดล้อมจะไม่มีประโยชน์ ถ้าไม่ได้ช่วยบอกข้อมูลและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว สิ่งนี้จึงเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข เพื่อสร้างความประทับใจต่อผู้ที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์

กาฬสินธุ์เป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์จังหวัดหนึ่งในภาคอีสาน จากหลักฐานทางโบราณคดีบ่งบอกว่าเคยเป็นที่อยู่อาศัยของเผ่าละว้า ซึ่งมีความเจริญทางด้านอารยธรรมประมาณ 1,600 ปี จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เริ่มตั้งเป็นเมืองในสมัยรัตนโกสินทร์ เมื่อปี พ.ศ. 2336 โดยท้าวโสมพะมิตร ได้อพยพหลบภัยมาจากดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงพร้อมไพร่พล และมาตั้งบ้านเรือนอยู่ริมน้ำป่า เรียกว่า “บ้านแก่งสำโรง” แล้วได้นำเครื่องบรรณาการเข้าถวายสวามิภักดิ์ต่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า จุฬาลงกรณ์ราช ต่อมาได้รับพระกรุณาโปรดเกล้า ยกฐานะบ้านแก่งสำโรงขึ้นเป็นเมือง และพระราชทานนามว่า “เมืองกาฬสินธุ์” หรือ “เมืองน้ำดำ” ซึ่งเป็นเมืองที่สำคัญทางประวัติศาสตร์มาตั้งแต่สมัยโบราณกาล “กาฬ” แปลว่า “ดำ” “สินธุ์” แปลว่า “น้ำ” กาฬสินธุ์จึงแปลว่า “น้ำดำ” ทั้งมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้ท้าวโสมพะมิตรเป็น “พระยาชัยสุนทร” ครองเมืองกาฬสินธุ์เป็นคนแรก

ด้วยปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางในการศึกษา และดำเนินการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมสำหรับจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการช่วยนำเสนอข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยว สามารถที่จะให้ความรู้ความเข้าใจ อำนวยความสะดวกให้แก่ นักท่องเที่ยว เหมาะสมกับลักษณะการจัดวางอยู่ในบริเวณในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยนักท่องเที่ยวนั้นสามารถใช้งานเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ให้เหมาะสม เข้ากับสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อแก้ไขปรับปรุง รูปแบบป้ายสัญลักษณ์เดิมและสร้างอัตลักษณ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
3. ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อป้ายสัญลักษณ์ที่แสดงอัตลักษณ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสร้างสรรค์เพื่อการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมที่แสดงอัตลักษณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยเน้นระบบป้ายสัญลักษณ์แสดงสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่แสดงอัตลักษณ์ชนเผ่าผู้ไท อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ให้เหมาะสมตามลักษณะสภาพแวดล้อมเพื่อสามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็สะท้อนเอกลักษณ์และแสดงถึงคุณค่าศิลปวัฒนธรรมอีสาน เป็นการรวบรวมข้อมูลก่อนนำมาสร้างสรรค์และออกแบบ โดยผู้วิจัยสื่อความคิดและวิธีการสร้างสรรค์ให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างเป็นระบบ อันมีเนื้อหาและขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร
2. การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม
3. งานออกแบบ
4. การประเมินผลงานออกแบบ
5. กลุ่มผู้ประเมินผลงานออกแบบ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร

1.1 ศึกษาเอกลักษณ์ของป้ายสัญลักษณ์ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอีสานในอำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อทำการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ที่เหมาะสม

1.2 ศึกษาการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์โดยที่มาของข้อมูล สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอีสานในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

โดยการศึกษาข้อมูลเชิงลักษณะ ที่ไม่ได้วัดออกมาเป็นตัวเลข แต่เป็นการสังเกตที่เป็นในรูปบรรยายเป็นเรื่องของความรู้ความเข้าใจ โดยแหล่งที่มาของข้อมูลมาจากแหล่งทุติยภูมิ คือ ใช้วิธีสรุปข้อมูลภาคเอกสารจากการดำเนินงานวิจัย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม

เป็นการรวบรวม ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องถึงความต้องการที่แท้จริง รวมถึงการใช้งานของรูปแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมประเภทป้ายสัญลักษณ์แสดงสถานที่ท่องเที่ยว กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักออกแบบนักวิชาการและผู้ที่มีความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมอีสาน อีกทั้งปรึกษาในด้านการออกแบบกราฟิกจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องต่างๆ

2.1 การใช้แบบสอบถามและแบบตรวจสอบ วิธีการใช้แบบสอบถาม และแบบตรวจสอบข้อดีก็คือ สามารถทำให้ผู้วิจัย หรือผู้ศึกษาจะได้รับข้อมูลจากบุคคลหลากหลายในเวลาอันรวดเร็ว แต่มีข้อเสียคือ ผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะตอบไม่ตรงกับความจริง เนื่องจากมีหลักการตั้งคำถามมีฐานจากปรัชญาในคำถาม

2.2 การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นจากความคิดเห็น นำมาพิจารณาและเป็นแนวทางในการออกแบบให้เหมาะสมและสมบูรณ์แบบมากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ สัมภาษณ์ในด้านความรู้เกี่ยวกับประวัติของศิลปวัฒนธรรมอีสานในภาพรวมของจังหวัดทั้งหมดและสัมภาษณ์ในด้านความรู้เกี่ยวกับแนวทางการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อม ประเภทป้ายสัญลักษณ์แสดงสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

3. การออกแบบ

3.1 ขึ้นวางแผนการออกแบบ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 ขึ้นเตรียมการออกแบบ นำข้อมูลที่รวบรวมมาดำเนินการหารูปแบบที่เหมาะสมด้วยการสร้างแบบร่าง และศึกษารายละเอียดของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ชนิดต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ

3.2 ขึ้นเตรียมการผลิต (Preproduction) นำข้อมูลมาดำเนินการหารูปแบบที่เหมาะสมด้วยการสร้างแบบร่าง (Sketch Design) และศึกษารายละเอียดของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ

3.3 ขึ้นการผลิต (Production) นำแบบร่างที่ได้มา สร้างสรรค์งานด้วยกระบวนการทางคอมพิวเตอร์โปรแกรม Adobe Photoshop และ Illustrator

3.4 ขึ้นบันทึกข้อมูลรวมผลงานเป็นภาคเอกสารและจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบ CD-ROM

4. การประเมินผลงานออกแบบ

การนำเสนอผลงานออกแบบได้แก่ ชุดระบบป้ายสัญลักษณ์แสดงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอีสานในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ และแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์โดยตรงกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่ออภิปราย วิเคราะห์และสรุปผล

5. กลุ่มผู้ประเมินผลงานออกแบบ

โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน เพื่ออภิปราย วิเคราะห์และสรุปผล ดังนี้

- 1) รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย สิงห์บุตร
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พิพัฒน์ สายทอง
- 3) อ.ดร.รัตน์โชติ เทียนมงคล

เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อป้ายสัญลักษณ์ที่แสดงอัตลักษณ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เช่น การรับรู้ ความงาม สัดส่วนเชิงสถาปัตยกรรม เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสัมภาษณ์เป็นการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ที่แสดงอัตลักษณ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

2. ผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์ที่แสดงอัตลักษณ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 1 ชุด 1) ป้ายประดับตกแต่งและสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ 2) ป้ายบอกชื่อซอย 3) ป้ายบอกทิศทาง 4) ป้ายแผนที่ 5) ป้ายบอกทางรายละเอียด 6) ป้ายบอกชื่อถนน 7) ป้ายบอกตำแหน่งสถานที่ โดยทั้งหมดมีความสวยงาม สอดคล้องกลมกลืนและสื่อความหมายเป็นที่ง่ายแก่ผู้ใช้งาน

3. เครื่องมือในการประเมินงาน การออกแบบศิลปะสิ่งแวดล้อมสำหรับจังหวัดกาฬสินธุ์ 1 ชุด และแบบประเมินผลงานป้ายสัญลักษณ์ที่แสดงอัตลักษณ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 1 ชุด

4. แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมที่แสดงอัตลักษณ์จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นคำถามปลายปิดแบบ rating scale และคำถามปลายเปิดลักษณะตอบเป็นข้อเสนอแนะ

ขอบเขตงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะเน้นการศึกษาปัจจัยทางการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมที่แสดงอัตลักษณ์จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยมีขอบเขตพื้นที่ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลในการวิเคราะห์ในเชิงสร้างสรรค์และออกแบบ โดยนำเอาข้อมูลต่างๆ และรูปแบบเอกลักษณ์ของแต่ละสถานที่และเทคนิควิธีการในการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมที่แสดงถึงอัตลักษณ์ชนเผ่าผู้ไท อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

กรอบแนวคิดการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมสำหรับจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักการออกแบบ

3. ตัวแปรที่ทำการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการศึกษาดังนี้

ความต้องการโดยหาอัตลักษณ์ชนเผ่าผู้ไท อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิและนักท่องเที่ยว เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมสำหรับจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยวิเคราะห์ในด้านต่างๆ ดังนี้

4. ผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 100 คน

ตาราง 1 ตารางสรุปผลการวิเคราะห์หัตถ์ลักษณะของป้ายสัญลักษณ์ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอีสานในจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อทำการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ที่เหมาะสม

หัวข้อ	จังหวัดกาฬสินธุ์
1) ตราประจำจังหวัด	สัญลักษณ์ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นรูปบึงใหญ่ ตฤณชาติและเมฆพยับฝน หมายถึงสัญลักษณ์ของ ความชุ่มชื้นและความอุดมสมบูรณ์ของภูมิภาค ทิวเขาตรงสุดขอบฟ้า คือ แนวกั้นเขตแดนกับจังหวัดใกล้เคียง น้ำในบึงมีสีดำเพื่อให้ตรงกับชื่อของกาฬสินธุ์ ตั้งเป็นเมือง พ.ศ. 2336 จังหวัดกาฬสินธุ์แยกจาก จังหวัดมหาสารคาม เมื่อ พ.ศ. 2490 ให้ชื่อย่อ "กส"
2) คำขวัญประจำจังหวัด	หลวงพ่องค์ดำลือเลื่อง เมืองฟ้าแดดสงยาง โปงลางเลิศล้ำ วัฒนธรรมผู้ไทย ผ้าไหมแพรวา ผาเสวยภูพาน มหาธารลำปาว ไดโนเสาร์สัตว์โลกล้านปี
3) ต้นไม้ประจำจังหวัด	ต้นมะหาด เป็นไม้พระราชทานปลูกเพื่อเป็นมงคลประจำจังหวัดกาฬสินธุ์มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า "ARTOCARPUS LAKOOCHA ROXB"
4) เชื้อชาติ	ไทยเชื้อสายจีน,ไทยเชื้อสายลาว,ไทยเชื้อสายเวียดนาม
5) วิถีการดำเนินชีวิต	สนุกสนาน, ตื่นตัว, เคร่งเครียด
6) อาชีพ	ทำนา, ปลูกยาง, ปลูกมัน
7) ภูมิปัญญาชาวบ้าน	ทอผ้าไหมแพรวา,ทำนา
8) ศิลปะการแสดง	การเล่นโปงลาง
9) ประเพณี	การแข่งขันเรือหางยาว,
10) วัฒนธรรม	การกินแบบอีสาน
11) เทศกาลต่างๆ	งานมหรหรรรมโปงลางแพรวาและกาชาด, งานมหรหรรรมวิจิตรแพรวาราชาินีแห่งไหม
12) โบราณสถานโบราณวัตถุ	เมืองฟ้าแดดสงยาง, ไดโนเสาร์สัตว์โลกล้านปี, พระธาตุยาคู
13) ของดีประจำอำเภอ	ผ้าไหมแพรวา

จากการศึกษาสรุปผลการวิเคราะห์หัตถ์ลักษณะของป้ายสัญลักษณ์ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการศึกษาคำขวัญประจำจังหวัดกาฬสินธุ์และความหมายต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ที่เหมาะสม ดังนี้

คำขวัญ หลวงพ่องค์ดำลือเลื่อง เมืองฟ้าแดดสงยาง โปงลางเลิศล้ำ วัฒนธรรมผู้ไทย ผ้าไหมแพรวา ผาเสวยภูพาน มหาธารลำปาว ไดโนเสาร์สัตว์โลกล้านปี

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม

เป็นการรวบรวม ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องถึงความต้องการที่แท้จริง รวมถึงการใช้งานของรูปแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมประเภทป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยว กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักท่องเที่ยวและผู้ที่มีความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งปรึกษาในด้านการออกแบบจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องต่างๆ

1) การใช้แบบสอบถามและแบบตรวจสอบ วิธีการใช้แบบสอบถาม และแบบตรวจสอบข้อดีก็คือ สามารถทำให้ผู้วิจัยหรือผู้ศึกษาจะได้รับข้อมูลจากบุคคลหลากหลายในเวลาอันรวดเร็ว แต่มีข้อเสียคือ ผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะตอบไม่ตรงกับความจริง เนื่องจากมีหลักการตั้งคำถามมีฐานจากปรัชญาในคำถาม

2) การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นจากความคิดเห็น นำมาพิจารณาและเป็นแนวทางในการออกแบบให้เหมาะสมและสมบูรณ์แบบมากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์นี้ สัมภาษณ์ในด้านความรู้เกี่ยวกับประวัติของศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ในภาพรวมของจังหวัดทั้งหมดและสัมภาษณ์ในด้านความรู้เกี่ยวกับแนวทางการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมประเภทป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล ก่อนการออกแบบ

1.1 สรุปผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็น และความต้องการเกี่ยวกับป้ายสัญลักษณ์

1.2 สรุปผลการวิเคราะห์แนวทางในการออกแบบระบบป้ายสัญลักษณ์ สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ทัศนศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

1.2.1 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม จากการลงพื้นที่จริง โดยใช้การสังเกตจากการถ่ายภาพ ป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ และจากทฤษฎีการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ที่รวบรวมได้ เพื่อหาข้อสรุปพื้นฐานในการพิจารณาออกแบบได้แก่ ป้ายที่มีการใช้อยู่ในปัจจุบันข้อควรปรับปรุงของป้ายสัญลักษณ์ความสามารถในการสื่อความหมายและลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม โดยอาศัยพื้นที่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นกรณีศึกษา ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้คือ

1.2.1.1 สัญลักษณ์ที่ใช้อยู่ ไม่ค่อยมีการนำมาใช้ ส่วนใหญ่ที่พบจะเป็นแค่ตัวหนังสือที่เขียนขึ้นด้วยมือเท่านั้น

1.2.1.2 สัญลักษณ์ที่ใช้อยู่ อยากรต่อการสื่อความหมายและตีความพบรวมอยู่กับป้ายบอกสถานที่บ้างแต่มีการชำรุดและถูกปิดทับด้วยกระดาษโฆษณาต่างๆ

1.2.1.3 ป้ายบอกทิศทาง ซึ่งด้านหนึ่งเป็นปลายแหลมใช้ชี้บอกทิศทาง มีตัวหนังสือบอกชื่อของสถานที่ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยติดตั้งแบบรวมกันหลายๆป้ายในที่ที่เดียว ดูแล้วสับสน ตัวเสาส่วนใหญ่ทำจากโลหะรูปทรงกลม บางส่วนทำจากไม้ บางป้ายเขียนบนกระดาษด้วยลายมืออยากรต่อการสื่อความหมาย

1.2.1.4 ป้ายบอกแผนที่ใช้ดูประกอบการเดินทางในอำเภอเมือง ทัศนศึกษา

1.2.1.5 ป้ายบอกรายละเอียดติดตั้งอยู่บริเวณใกล้ๆ ของสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ เป็นป้ายที่บอกข้อมูลข้อมูลรายละเอียดประวัติสำคัญแต่บรรยายข้อมูลเยอะเกินไปทำให้ดูแล้วไม่น่าอ่าน

1.2.1.6 ป้ายประดับตกแต่งยังไม่มีการจัดทำขึ้น

1.2.1.7 ป้ายบอกตำแหน่งสถานที่เป็นปูนหล่อขนาดใหญ่สัญลักษณ์ตัวหนังสือบอกสถานที่ บางป้ายใช้เขียนด้วยมือตามแต่ชุมชนจัดทำขึ้นเอง

1.2.2 ผลของการสำรวจของผู้วิจัย จึงขอสรุปเป็นประเด็นปัญหาดังนี้

1.2.2.1 สัญลักษณ์ต่างๆ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีอยู่และอยากรต่อการสื่อความหมาย

1.2.2.2 ป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้อยู่ขาดความสวยงามไม่กลมกลืนและขาดการสื่อความหมายที่ชัดเจน

1.2.2.3 ป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้อยู่ส่วนใหญ่ไม่โดดเด่นมักถูกบดบังด้วยสิ่งของหรือสิ่งก่อสร้างภายในในจังหวัดกาฬสินธุ์

1.2.2.4 ข้อความตัวอักษรที่ใช้อยู่ในป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ สื่อความหมายไม่ชัดเจน และมักใช้ข้อความที่ซับซ้อน อ่านได้ยาก

1.2.2.5 ป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่ ค่อนข้างทรุดโทรมเสื่อมสภาพตามระยะเวลาการใช้งาน อันเนื่องมาจากวัสดุที่ใช้ทำป้าย และบางส่วนถูกใช้งานผิดประเภทเช่นถูกนำไปติดป้ายโฆษณา หรือ ติดประกาศต่างๆ

1.2.2.6 บางสถานที่ที่ไม่มีป้ายสัญลักษณ์เลย โดยเฉพาะป้ายบอกทาง

1.3 สรุปผลการวิเคราะห์ แนวทางในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ สำหรับการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ทัศนศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ จากข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ช่างต้นทำให้เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งแนวความคิดที่นำมาใช้สำหรับการออกแบบ ทำให้มีแนวทางที่ชัดเจนมากขึ้น จึงเป็นที่มา ของแนวความคิดในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.3.1 รูปแบบสัญลักษณ์หลักจากรวบรวมแนวความคิดทั้งหมด โดยต้องการหารูปแบบของสัญลักษณ์ภาพ ที่ดูแล้วเข้าใจง่าย สามารถสื่อถึงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมนั้นได้ชัดเจน จึงเลือกใช้หลักการออกแบบที่ว่าด้วยการลดทอนของภาพจริงมาใช้ ส่วนรูปทรงภายนอก เลือกใช้เป็นรูปทรงกลมเพื่อสื่อถึงศิลปวัฒนธรรมชนเผ่าผู้ไทเป็นรูปทรงของลวดลายผ้าไหมแพรวา โดยการนำภาพถ่ายจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ

1.3.2 ในส่วนของป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ หลักจากรวบรวมแนวความคิดทั้งหมด โดยรูปแบบของตัวป้ายเลือกใช้เป็นรูปทรงที่มีความเรียบง่ายตรงตามหลักการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ บวกกับแนวความคิด ในเรื่องของลวดลายผ้าไหมแพรวา สีเป็นต้น เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม มาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ

ส่วนที่ 2 การประเมินผลการออกแบบ

จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน สามารถสรุปประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

ผลการสัมภาษณ์ จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง 3 คน ส่วนใหญ่ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่าผลงานออกแบบป้ายสัญลักษณ์มีรูปแบบที่น่าสนใจและเหมาะสมง่ายต่อการสื่อความหมาย โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลในเรื่องขององค์ประกอบของป้ายสัญลักษณ์ รูปแบบมีความต่อเนื่อง มีการเชื่อมโยงกัน ทำให้ดูเป็นกลุ่มเดียวกัน

ลักษณะของภาพ รูปแบบป้ายสัญลักษณ์โดยรวม ง่ายต่อการสื่อความหมายและความเข้าใจสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว สัญลักษณ์ภาพมีการแบ่งกลุ่มสัญลักษณ์ต่างๆ เป็นหมวดหมู่ ดูแล้วเข้าใจง่าย ช่วยเพิ่มความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

ลักษณะรูปทรง ในเรื่องของวัสดุ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า ควรทำจากเหล็กเพราะมีความแข็งแรง ทนทาน ส่วนตัวป้ายแนะนำให้ทำจากแผ่นพลาสติก เพราะมีน้ำหนักเบาขึ้นรูปทรงง่ายและได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรทำป้ายที่มีลักษณะแว่นเพิ่ม

การใช้สีของป้ายสัญลักษณ์ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้เลือกใช้สีเทา แดง ดำ เพราะจะสื่อถึงศิลปวัฒนธรรมและการเล่นได้ตรง พร้อมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรใช้สีโทนเย็นในบางจุดเพื่อเพิ่มจุดเด่นในชิ้นงานและเกิดจุดสนใจในการมอง

ส่วนที่ 3 สรุปผลการออกแบบ

ผลงานการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมที่แสดงอัตลักษณ์ของหัตถ์ภาพสินธุ์ กรณีศึกษาชนเผ่าผู้ไท ในวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่องแต่ก่อนที่ผลงานจะเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลตรวจสอบการสัมภาษณ์การวิจารณ์และข้อเสนอแนะต่างๆ ตลอดจนได้ทำการศึกษาถึงทัศนคติ ความคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้แน่ใจว่าผลงานออกแบบจะตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

ดังนั้นผู้วิจัย จึงได้ทำการออกแบบผลงานเป็น ชุด ระบบป้ายสัญลักษณ์สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม กรณีศึกษาชนเผ่าผู้ไท ประกอบด้วย

3.1 แนวคิดในการออกแบบ

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดทางการออกแบบโดยอ้างอิงจากหนังสือ Basic in Design โดยมีหลักการในการวิเคราะห์กรอบทางการออกแบบดังต่อไปนี้ (สีบศิริ แซ่ลี่, 2552. หน้า : 20)

3.1.1 รูปร่างและรูปทรง มีแนวคิดในการออกแบบได้ชัดเจนและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความแข็งแรงของโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบที่ออกแบบไว้

3.1.2 สี สัน ใช้สีของวัสดุแบบเดิม หรือสีที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างวัสดุ และใช้สีสังเคราะห์หรือสารเคลือบเงา ตกแต่ง

3.3.3 ลวดลาย เกิดขึ้นมาจากพื้นผิวของวัสดุ หรือการสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ ขึ้นอยู่กับว่าความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์จะเป็นประเภทใด

3.3.4 เสนอแนวคิดผสมผสานระหว่างเอกลักษณ์พื้นถิ่นและรูปแบบร่วมสมัยให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน

3.3.5 เสนอแนวความคิดอนุรักษ์หรือใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า เช่น การนำสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมีอยู่ทั่วไปในท้องถิ่น นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์หรือการใช้วัสดุทดแทน

3.3.6 ประโยชน์ใช้สอย การออกแบบคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยในผลิตภัณฑ์ แต่ละประเภท เช่น แข็งแรง ปลอดภัย ใช้งานได้จริง สะดวกสบายในการใช้ และบำรุงรักษาได้ง่าย

3.2 การออกแบบ

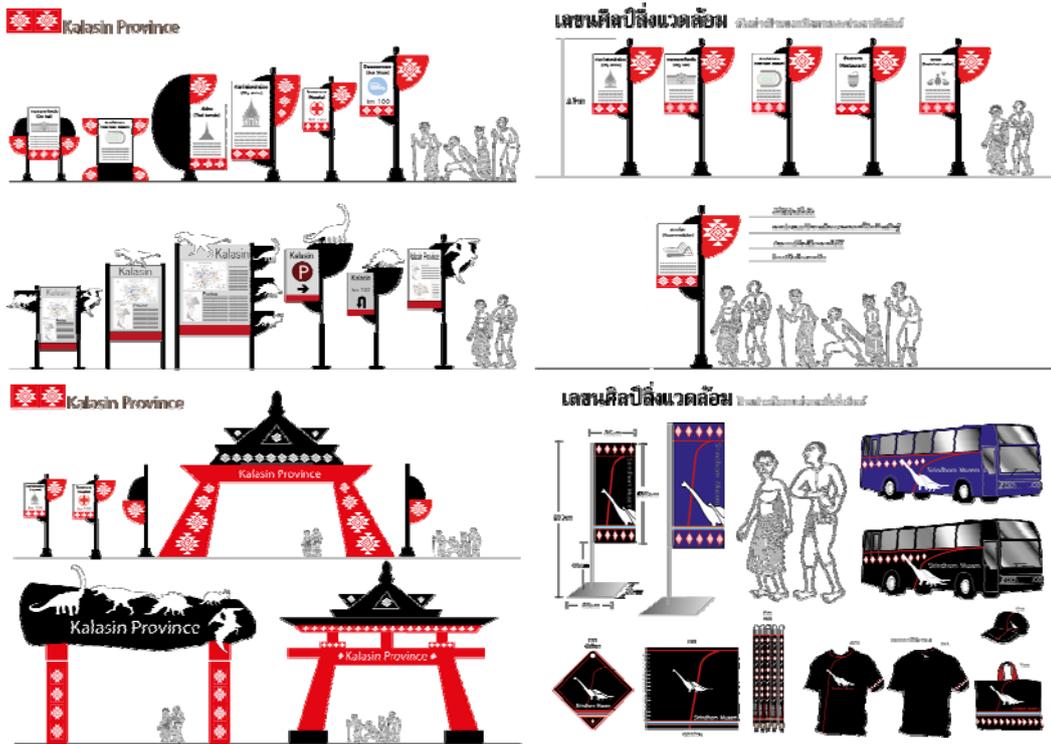
กระบวนการผลิตและการออกแบบ

3.2.1 สร้างสรรค์จากกระดาษ โดยการเปลี่ยนแปลงรูปแบบลวดลาย สี รูปทรง เพื่อสร้างความแตกต่างในรูปลักษณ์ใหม่ เช่น เป็นต้น

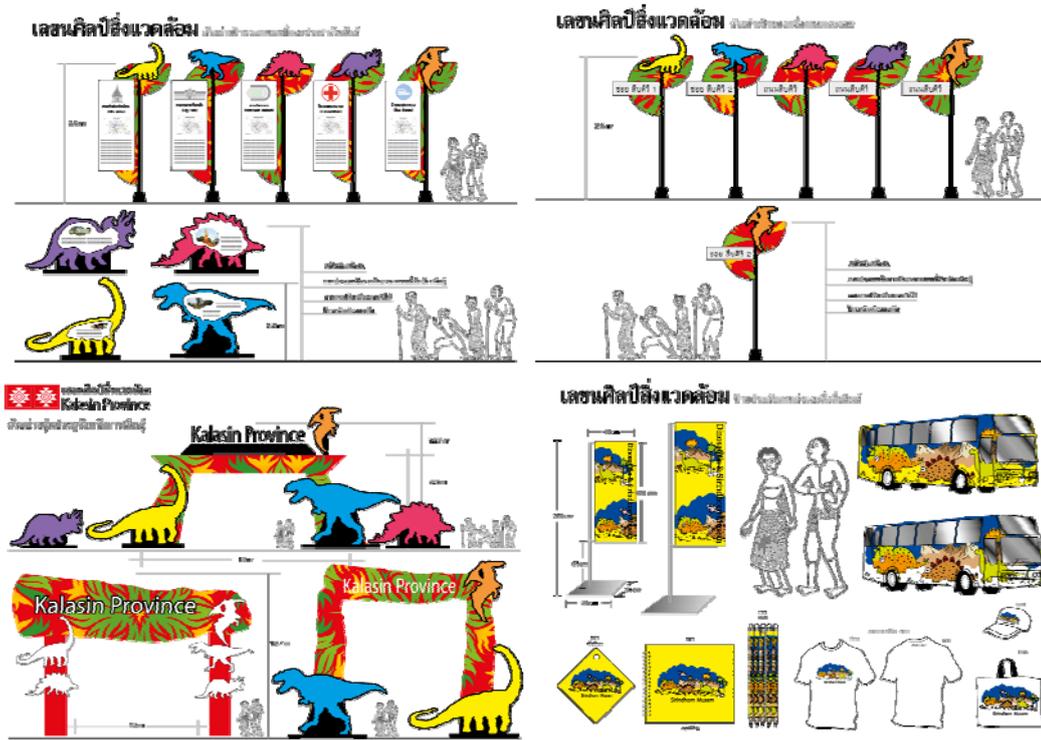
3.2.2 การผสมผสานระหว่าง กระดาษ สี กราฟิก รูปทรง เป็นต้น

ภาพร่างแนวทางการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ สำหรับการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอีสาน กรณีศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์
ชนเผ่าผู้ไท จากการวิเคราะห์ป้ายสัญลักษณ์ได้แนวคิดการออกแบบและพัฒนา ผู้วิจัยได้ดำเนินการร่างภาพเพื่อการออกแบบ
กราฟิกบนป้ายสัญลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.2.1 ร่างต้นแบบ ประมาณ 1 แบบ

ภาพ 1 ต้นแบบป้ายสัญลักษณ์ภาพการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอีสาน จังหวัดกาฬสินธุ์
ที่มา : ผศ.ดร.สีบศิริ แซ่ลี 5 กันยายน 2557.

ภาพ 2 ต้นแบบป้ายสัญลักษณ์ภาพการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอีสาน จังหวัดกาฬสินธุ์
ที่มา : ผศ.ดร.สีปศิริ แซ่ลี 5 กันยายน 2557.

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อหาแนวทางการออกแบบเลขนศิลป์สิ่งแวดล้อมที่แสดงอัตลักษณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ ระบบป้ายสัญลักษณ์ที่จะสามารถสื่อสารกับผู้ใช้ได้อย่างรวดเร็ว ชัดเจน ใช้ประกอบในการเดินทางชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอีสาน ซึ่งได้รวบรวมแนวความคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการสังเกตของผู้วิจัย แบบสอบถามนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างและการประเมินผลโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ออกเป็นผลงานสรุปเป็นผลงานออกแบบ ชุดระบบป้ายสัญลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอีสาน ประกอบด้วย

- ป้ายประดับตกแต่งและสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ
- ป้ายบอกชื่อชอย
- ป้ายบอกทิศทาง
- ป้ายบอกแผนที่
- ป้ายบอกรายละเอียด
- ป้ายบอกชื่อถนน
- ป้ายบอกตำแหน่งสถานที่

โดยนำข้อมูลจากการศึกษา มาสรุปผลและทำการวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ดังนี้

1. โครงสร้าง รูปทรงเลือกใช้โครงสร้างเป็นรูปทรงเรขาคณิตและอิสระ เป็นเรื่องของศิลปวัฒนธรรมอีสาน ในส่วนลวดลายผ้าภูไท นำมารวมกับหลักการออกแบบป้ายสัญลักษณ์
2. สี โทนสีโดยรวมเลือกใช้เป็นสีแดง สีดำ สีเทา เนื่องจากต้องการสื่อถึงศิลปวัฒนธรรมของชนเผ่าภูไท ในส่วนของป้ายบอกทาง ข้อความและลูกศรใช้เป็นสีดำ ซึ่งตัดกับพื้นหลังที่เป็นสีเทาเพื่อความสะอาดตาและง่ายต่อการสังเกต
3. ตัวอักษร ใช้ Font Helvetica ซึ่งเหมาะสมสำหรับงาน Signage เนื่องจากรูปทรงที่ได้สัดส่วนตามมาตรฐานสากล มีความชัดเจนและอ่านได้สะดวก
4. วัสดุ ในส่วนของฐานและลำต้น ทำจากเหล็กเพื่อความคงทนแข็งแรง ส่วนของตัวป้ายทำจากแผ่นพลาสติก เนื่องจากมีน้ำหนักเบาและขึ้นรูปทรงง่าย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการออกแบบที่ได้จากการวิจัยและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ, ผู้ทรงคุณวุฒิและประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบ ว่ามีประเด็นความคิดเห็นและทัศนคติต่อ การออกแบบเลขนศิลป์ที่แสดงอัตลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ที่หลากหลายแง่มุม เนื่องจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ด้านการออกแบบ, ผู้ทรงคุณวุฒิและประชากร ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ต่างมีพื้นฐานความรู้ เกี่ยวกับจังหวัดกาฬสินธุ์และมีรสนิยมที่แตกต่างกัน ยกที่จะสรุปถึงความพอดีในแต่ละชิ้นของงานออกแบบ บางท่านยึดมั่นในแง่การนำไปใช้ บางท่านยึดมั่นในแง่การสื่อสาร เป็นต้น ซึ่งทำให้พบประเด็นที่แตกต่างกันบ้าง โดยแปรผันไปตามวิสัยทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มประชากร อย่างไรก็ตามสิ่งที่ผู้วิจัยได้พบ และสามารถสรุปผลโดยรวมได้ ก็คือ ส่วนใหญ่เห็นพ้องไปในทิศทางเดียวกัน หากสามารถนำงานออกแบบ เลขนศิลป์เพื่อแสดงอัตลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ มาพัฒนาและเป็นต้นแบบสำหรับการนำไปใช้ในอนาคตทำให้ได้แนวทางในการออกแบบและอาจพัฒนาต่อไปเป็นคู่มือการใช้งานอัตลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้บุคลากรขององค์กร ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจังหวัด หรือกลุ่มเจ้าของธุรกิจประเภทต่าง ๆ สามารถเข้าใจได้โดยง่าย และสามารถสื่อสารในเรื่องการออกแบบได้ตรงกัน ไม่ซับซ้อนโดยคำนึงถึงการใช้งานเป็นหลัก ซึ่งคาดว่าจะส่งผลถึง การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี สร้างความน่าเชื่อถือให้กับจังหวัด และยังสามารถพัฒนาไป สู่เศรษฐกิจ ในด้านต่าง ๆ ของจังหวัดได้

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยเพื่อการออกแบบเลขนศิลป์เพื่อแสดงอัตลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยขอแยกประเด็นข้อเสนอแนะออกเป็น 3 ประเด็นหลัก คือ

1. ประเด็นการวิจัย

การออกแบบเลขนศิลป์เพื่อแสดงอัตลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ต้องมีการศึกษารวบรวมข้อมูลถึงความเป็นมา ศิลปวัฒนธรรมอีสานในอดีตถึงปัจจุบัน ของจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้เกิดการกระชับ และตรงประเด็นกับงานออกแบบนิเทศศิลป์ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าศิลปวัฒนธรรม ประเพณีภูมิปัญญาชาวบ้าน ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ล้วนมีความน่าสนใจเป็นอย่างมากเพราะเกิดขึ้นจาก การหล่อหลอมของศิลปวัฒนธรรมอีสานทั้งสิ้น ทำให้มีคุณค่าทางอารยธรรม ความเป็นมาอันยาวนาน การออกแบบในลักษณะที่สื่อถึงจังหวัดกาฬสินธุ์ นั้น ถือเป็นการสร้างอัตลักษณ์เฉพาะ ให้เกิดความแตกต่าง ด้วยความโดดเด่น ที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของท้องถิ่น ซึ่งหากคนรุ่นใหม่ได้เห็น คุณค่าและนำกลับมาพัฒนา จังหวัดกาฬสินธุ์ จะมีศิลปวัฒนธรรมที่แข็งแรงขึ้น

2. ประเด็นการนำไปใช้งาน

การออกแบบเลขนศิลป์เพื่อแสดงอัตลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์เพื่อสร้างความ เข้าใจ และการนำไปใช้งานเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาและความละเอียดเป็นอย่างมาก เพื่อให้เกิดการซึมซับ เข้าไปใน ความรู้สึกของประชาชนชาวกาฬสินธุ์ แต่ถึงแม้ว่าระบบการออกแบบมีดีอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับ ผู้นำไปใช้งาน เนื่องจากผู้นำไปใช้งานมีหลากหลายสาขาอาชีพ จึงยากที่จะควบคุมงานออกแบบ ให้เป็นไปตามระบบที่วางไว้ ดังนั้นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรให้คำแนะนำ และอธิบายเกี่ยวกับการใช้งาน รวมทั้ง วิธีการแก้ปัญหา และการควบคุมมาตรฐานการใช้งาน เพื่อให้เป็นเอกภาพเดียวกัน และสามารถกำหนด มาตรฐานในงานออกแบบ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ ของจังหวัด ให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน

3. ประเด็นเกี่ยวกับการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องด้วยเวลาที่จำกัดในการวิจัยครั้งนี้ยังสามารถหาข้อมูลลงลึกเพื่อให้ได้ผลงานออกแบบ ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้อีกเป็นจำนวนมาก เช่น ภาพประกอบประเภท ภาพถ่ายในส่วนต่าง ๆ ของจังหวัด และอาจรวมไปถึงการจัดทำคู่มือ การใช้งานอัตลักษณ์จังหวัด กาฬสินธุ์ ซึ่งเกิดเป็นทางเลือกรวมถึงเพิ่มความสะดวกในการใช้งาน

อีกทั้งการออกแบบเลขนศิลป์เพื่อสร้างอัตลักษณ์ของจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทยยังเป็นเรื่องที่ยังไม่ให้ความสำคัญมากนัก ซึ่งจะเห็นได้จากรูปแบบอัตลักษณ์ของจังหวัดต่าง ๆ ยังไม่มีรูปแบบที่ ชัดเจนมากนัก เนื่องจากมองข้ามและไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเสียงบประมาณ จึงทำให้การศึกษาหาตัวอย่างหรือการสร้างอัตลักษณ์ของจังหวัดนั้นมิได้พบเห็นน้อยมาก หากมีการสร้างรูปแบบอัตลักษณ์ที่แสดงถึงอัตลักษณ์เฉพาะจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ ต่อการศึกษา รวมทั้งเป็นข้อมูลสำหรับอ้างอิงให้แก่ ผู้ที่สนใจการออกแบบอัตลักษณ์ของจังหวัด ที่ต้องการแสดงถึงศิลปวัฒนธรรมของตน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.(2522).**แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา**. พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำครุสภา.
- กระทรวงคมนาคม. กรมทางหลวง. กองวิศวกรรมจราจร.(2543). **คู่มือเครื่องหมายควบคุมการจราจรภาค 1**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- โกสุม สายใจ.(2537). **การออกแบบนิเทศศิลป์ 3**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ภาควิชาศิลปะคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- โกสุม สายใจ และ บำรุง อิศรกุล.(2540) **การออกแบบนิเทศศิลป์ 2**. กรุงเทพฯ : โครงการเอกสารตำราศิลปะสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ฉัตรชัย อรรถปักษ์.(2548). **องค์ประกอบศิลป์**. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- ชลุด นิมเสมอ.(2531) **“การเขียนแบบและการออกแบบ”**องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ.ไทยวัฒนาพานิช.
- ชัยรัตน์ อัสวาท.(2548).**การออกแบบโดนใจ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน.
- ณภัทร (นามแฝง). (2539). **ห้องของขวัญให้สวย เล่ม 2 แบบญี่ปุ่น**.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สยามคิด.
- นวนน้อย บุญวงษ์. 2525.“การออกแบบหีบห่อของญี่ปุ่น “ **วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์**.กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์.(2549) **สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์, .
- ประชิด ทิณบุตร.(2531). **การออกแบบบรรจุภัณฑ์**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ปุ่น คงเจริญเกียรติ และสมพร คงเจริญเกียรติ.(2541).**บรรจุภัณฑ์อาหาร**. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, วิรุณ ตั้งเจริญ.(2527). **การออกแบบเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วิฒนะ จุฑะวิภาต.(2527). **การออกแบบ**. กรุงเทพฯ : ปราภานา.
- วิศิลป์ แซ่เตีย.(2545).“**การออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมสำหรับอุทยานแห่งชาติในประเทศไทย กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา**.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตสาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศักดิ์ดา ศิริพันธุ์.(2527) **การถ่ายภาพสี**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สีบศิริ แซ่ลี.(2552). **การออกแบบสื่ออนุมัติเบื้องต้น**. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.